

Nuorisovaltuuston toimintasäännön päivittäminen 15.9. alkaen

Kunnanhallitus 15.09.2025

261/00.01.01.03/2021

Kuntalain 26 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.”

Vihdin nuorisovaltuuston toimintaa ja tehtäviä määrittelee nuorisovaltuuston toimintasääntö. Toimintasäännössä määritellään lisäksi muun muassa nuorisovaltuuston valintaan liittyvää menettelyä. Vihdin kunnan hallintosäännön 8 §mukaan kunnanhallitus hyväksyy nuorisovaltuustolle toimintasäännön.

Vihdin kunnan nuorisovaltuuston edellinen toimintasääntö on vahvistettu kunnanhallituksessa 22.4.2024 § 107. Nuorisovaltuusto on valmistellut vuonna 2025 uutta toimintasääntöä tavoitteenaan yhtenäistää yleisiä kelpoisuus-, ehdokaskelpoisuus- ja äänetykselpoisuusehtoja. Nuorisovaltuusto esittää uudeksi perusteluksi iän sijasta nuorten oppilaitostaustaa.

Voimassa oleva toimintasääntö että toimintasäännön muutokset tarkempine perusteluineen ovat esityslistan oheismateriaalina.

Voimassa oleva toimintasääntö	Esitetty muutos
1 § Toimintasääntö Tämä toimintasääntö on voimassa Vihdin kunnanhallituksen tekemän päätöksen mukaisesti 1.5.2024 alkaen. Nuorisovaltuusto voi tehdä toimintasääntöön teknisiä korjauksia	1 § Toimintasääntö Tämä toimintasääntö on voimassa Vihdin kunnanhallituksen tekemän päätöksen mukaisesti 1.9.2025 alkaen. Nuorisovaltuusto voi tehdä toimintasääntöön teknisiä korjauksia
4 § Kelpoisuus nuorisovaltuustoon Nuorisovaltuutettuna voi aloittaa nuori, joka on kauden alkaessa 13–	4 § Kelpoisuus nuorisovaltuustoon Nuorisovaltuutettuna voi aloittaa nuori, joka on - kautensa alkaessa enintään 20–

18 -vuotias ja, jonka kotikunta on Vihti. Nuorisovaltuuston jäsen on oikeutettu jatkamaan nuorisovaltuustossa toimikautensa loppuun saakka, vaikka hän menettäisi ikään liittyvän vaalikelpoisuuden kesken toimikauden.	vuotias - oppilaana jossakin Vihdin yläkoulussa tai opiskelijana jossakin Vihdin toisen asteen oppilaitoksessa - muuten asuu Vihdissä, mutta on toisen asteen opiskelijana Vihdin ulkopuolella - on tullut valituksi nuorisovaltuuston päättämällä valintatavalla nuorisovaltuustoon Nuorisovaltuuston jäsen on oikeutettu jatkamaan nuorisovaltuustossa toimikautensa loppuun saakka, vaikka hän menettäisi opiskelupaikkaan sidotun vaalikelpoisuuden kesken toimikauden. Nuorisovaltuuston jäsen ei ole oikeutettu jatkamaan nuorisovaltuustossa toimikautensa loppuun saakka, jos hän on tullut valituksi, eduskuntavaalien, kuntavaalien, aluevaalien tai seurakuntavaalien takia luottamustehtävään.
5 § Valintatavat nuorisovaltuustoon Nuorisovaltuutettujen valintaan on olemassa kaksi tapaa: - 1. Ensisijainen valintatapa 1: järjestämällä vaalit (6 § Nuorisovaltuustovaalit) - 2. Toissijainen valintatapa 2: nuorisovaltuutetut voidaan valita Vihdin koulujen oppilas- ja opiskelijakuntien edustajista. Kunkin koulun valintatavasta päättää kyseisen koulun oppilas- tai opiskelijakuntien hallitus. Mikäli ensisijaisella valintatavalla ei saada nuorisovaltuustolle asetettua jäsenten vähimmäismäärää tai mikäli Vihdin nuorisovaltuuston yleiskokous	5 § Valintatavat nuorisovaltuustoon Nuorisovaltuutettujen valintaan on olemassa kaksi tapaa: - valintatapa 1: järjestämällä kunnan laajuiset vaalit (6 § Nuorisovaltuustovaalit) - valintatapa 2: valitsemalla nuorisovaltuuston jäsenet perusopetuslain 47 a § mukaisista Vihdin yläkoulujen oppilaskunnista, lukiolain 33 § mukaisesta Vihdin lukion opiskelijakunnasta, lain ammatillisesta koulusta § 106 mukaisesta Luksian koulutuskuntayhtymän Nummelan toimipisteen opiskelijakunnasta sekä niistä vihtiläisistä nuorista, jotka ovat muuten

yksimielisesti päättää, valintatapana käytetään toissijaista valintatapaa.	toimintasäännön § 4 mukaisesti kelpoisia nuorisovaltuuston (7 § Jäsenten valitseminen koulujen oppilas- ja opiskelijakunnista sekä muista kelpoisista nuorista) Uuden kauden nuorisovaltuutettujen valintatavasta päättää nuorisovaltuusto. Kalenterivuoden aikana valintatapoja voidaan päättää käytettävän niin monta kertaa, kunnes nuorisovaltuuston 25 jäsenen enimmäismäärä on saavutettu tai nuorisovaltuustossa on alle 25 jäsentä, mutta nuorisovaltuusto katsoo jäsenmäärän olevan riittävä tehtäviensä hoitamiseen.
6b § Ehdolle asettuminen Ehdolle voivat asettua ne vihtiläiset nuoret, jotka nuorisovaltuustokautensa alkaessa ovat 13–17 -vuotiaita.	6b § Ehdolle asettuminen Ehdolle voivat asettua ne vihtiläiset nuoret, jotka nuorisovaltuustokautensa alkaessa ovat enintään 20-vuotiaita, asuvat Vihdissä ja ovat oppilaina jossakin yläkoulussa tai opiskelijoina jossakin toisen asteen oppilaitoksessa.
6c § Vaalit Nuorisovaltuustovaaleissa äänioikeutettuja ovat 13–18-vuotiaat vihtiläiset nuoret. Äänioikeutettuja ovat myös saman vuoden aikana 13 vuotta täyttävät nuoret.	6c § Vaalit Nuorisovaltuustovaaleissa äänioikeutettuja ovat Vihdissä asuvat enintään 20-vuotiaat nuoret, jotka ovat oppilaina jossakin yläkoulussa tai opiskelijana jossakin toisen asteen oppilaitoksessa.
Toimintasäännön pykälä 7 numero muuttuu pykäläksi 8 ja pykälä 8 pykäläksi 9 ja niin edelleen	Uusi 7 § Jäsenten valitseminen koulujen oppilas- ja opiskelijakunnista sekä muista kelpoisista nuorista Tätä pykälää sovelletaan, mikäli nuorisovaltuuston uudelle kaudelle päätetään valita jäsenet pykälän 5 mukaisesti seuraavista ryhmistä: - Perusopetuslain (47 a §) mukaiset Vihdin yläkoulujen oppilaskunnat,

	- Lukiolain (33 §) mukainen Vihdin lukion opiskelijakunta, - Ammatillisen koulutuksen lain (106 §) mukainen Luksian Nummelan toimipisteen opiskelijakunta, - Muut nuoret, jotka ovat muuten toimintasäännön 4 §:n mukaisesti kelpoisia nuorisovaltuustoon. Nuorisovaltuusto päättää kullekin edellä mainitulle ryhmälle (oppilaskunnille, opiskelijakunnille ja muille kelpoisille nuorille) edustajakiintiön. Kiintiötä määriteltäessä on nuorisovaltuuston otettava huomioon - Koulun oppilasmäärä, - Muuten kelpoisten nuorten määrä, - Nuorisovaltuuston enimmäiskoko, joka on 25), - Edustajien suhteellinen jakauma koulujen ja muiden ryhmien välillä niin, että kaikilla ryhmillä on tasapuolinen edustus. Yläkoulujen ja toisen asteen opiskelijakuntien tulee valita edustajansa ensisijaisesti demokraattisesti. Mikäli tämä ei ole mahdollista, nuorisovaltuustolta voi hakea lupaa, että oppilas- tai opiskelijakunnan edustajat valita hakemusten perusteella. Siinä tapauksessa, kun nuorisovaltuusto myöntää oppilas- tai opiskelijakunnalle mahdollisuuden edustajien valitsemiseen hakemuksilla, edustajien valinta tehdään hakemusten perusteella. Hakemukset arvio oppilas- tai opiskelijakunnan hallitus yhdessä nuorisovaltuuston 1–3 nimeämän nuorisovaltuutetun kanssa.
--	--

	Kouluilla pidettävät demokraattiset vaalit tulee järjestää asiallisesti ja läpinäkyvästi sekä sähköisesti tai fyysisesti niin, että äänet ovat jälkikäteen tarkastettavissa. Toimintasäännön 4 §:n mukaisesti muuten kelpoiset nuoret voivat hakea edustajiksi hakemuksella. Muiden kelpoisten nuorten hakemukset arvioi nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuustolla on oikeus puuttua ja ohjeistaa koulujen oppilaskuntien ja opiskelijakuntien edustajien valintaprosessia, mikäli on perusteltu epäily siitä, että valinta ei ole tapahtunut asianmukaisesti tai on vaarassa toteutua epäasiallisesti. Jos tässä pykälässä ei ole linjattu jotain asiaa, voi linjauksen tehdä nuorisovaltuusto.
--	--

Valmistelija	Matias Juupaluoma etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 040 154 9977
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Kunnanhallitus kuulee nuorisovaltuustoa toimintasäännön muutostarpeista ennen asian käsittelyä ja päättää tämän perusteella toimintasäännön päivytyksestä.
Päätös	
Tiedoksi	nuorisovaltuusto nuorisopalvelut